

Al/manyes Brillants

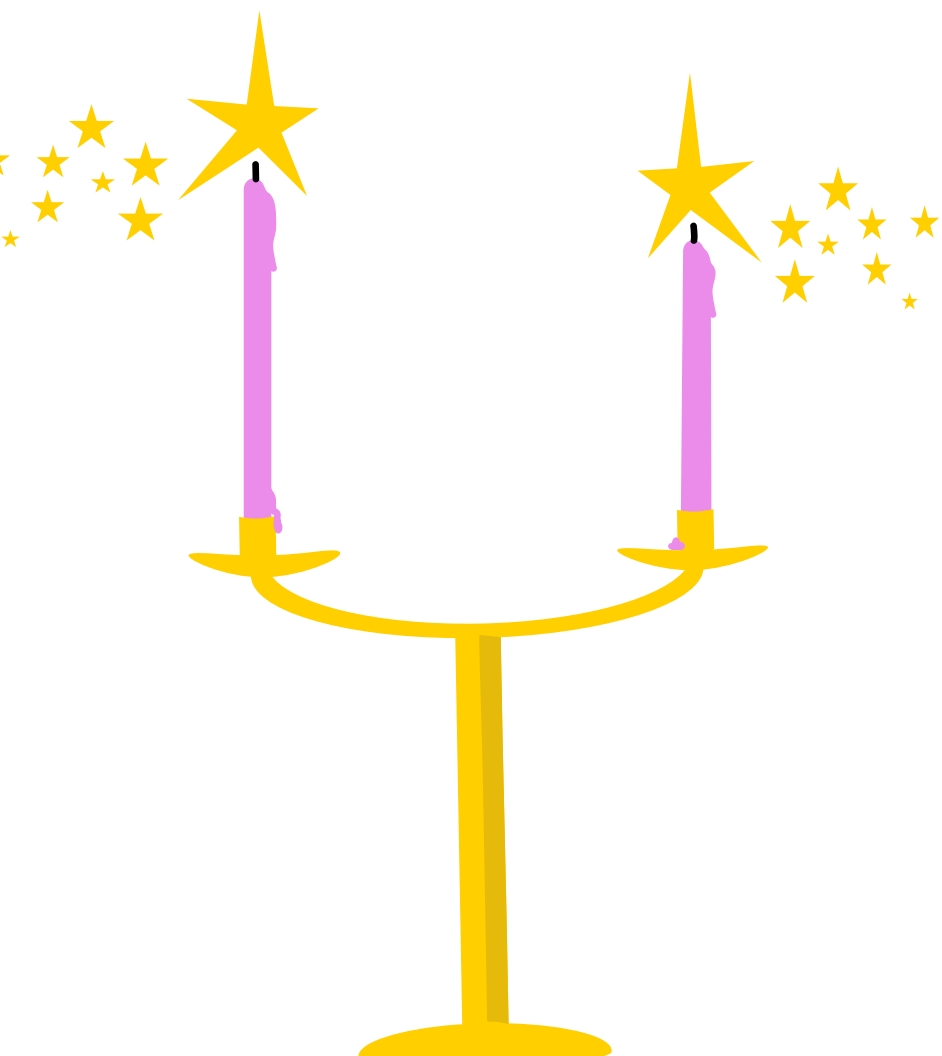
Amb: Marta Niell, Tomas Montoya, Carles Solsona

Text: Radiant Vermin de Philip Ridley

Director i traducció: Nan Vidal
Ajudant Direcció: Carles Solsona
Distribució: Cristina Ferrer
Grafisme, vestuari i escenografia: Nien Boots

càlam
productions

Almanyas Brillants

Almanyas Brillants, de Philip Ridley

Descripció del projecte

Almanyas brillants és una proposta que pot encaixar bé amb la línia de programació del Teatre Tantarantana. Es tracta d'una sàtira anglesa, d'un dramaturg contemporani de referència internacional, que confronta el públic amb les contradiccions entre l'aspiració a l'èxit material i els límits ètics que estem disposats a transgredir per aconseguir-lo. Amb aquesta obra, des de Càlam, volem obrir un debat sobre els valors hiperconsumistes del capitalisme neoliberal que va minant els valors democràtics i solidaris de les nostres societats. L'obra s'adreça a un públic adult i jove, a partir dels 14 anys.

Sinopsi

El Ruben i la Jana viuen en un pis d'un barri perifèric i esperen el seu primer fill. Un dia reben una proposta insòlita: els "regalen" una casa en males condicions amb la condició de reformar-la. Decideixen acceptar l'acord sense sospitar fins a on els portarà aquesta decisió. Al cap d'un any i escaig, volen compartir la seva història amb l'audiència. Han fet coses terribles, però ens demanen que ens els escoltem. Perquè, al capdavall, diuen, tot ho han fet pel bé de la seva criatura.

Autoria

Phillip Ridley va néixer a Londres i va estudiar pintura a la St Martin's School of Art. Ha escrit moltes obres teatrals com la influent The Pitchfork Disney, la multipremiada The Fastest Clock in the Universe, Vincent River, Tender Napalm (estrenada a Catalunya amb producció de Sixto Paz) o Radiant Vermin (Almanyas brillants), l'obra que us presentem.

Obra

Alimanyes brillants (Radiant vermin) es va estrenar al Soho Theatre de Londres i des de llavors s'ha representat al Regne Unit, França, Bèlgica, Itàlia, Alemanya, Països Baixos, Txèquia, Estats Units, Canadà, Austràlia, Mèxic o Japó, tant en circuits professionals com independents.

L'obra parla de la crisi de l'habitatge i la gentrificació, però el veritable tema és la davallada als inferns d'una parella jove que per assolir el seu somni de tenir la casa dels seus somnis arriba a justificar l'eliminació dels "elements indesitjables de la societat", les "alimanyes". L'element fantàstic i satíric sobre el que pivota el text és la descoberta que els protagonistes fan al principi de l'obra en què un sense llar mor per atzar a la cuina i aquest desapareix després d'emetre uns llums enlluernadors i, seguidament, la cuina es transforma en la cuina somniada.

Recepció crítica

- "És un conte de fades modern macabre i divertit. (...) Una faula moral intel·ligent i provocadora." Financial Times
- "Ridley és un creador de mites contemporanis." The Guardian
- "Una sàtira social retorçada. Ridley en estat de gràcia còmica." The Times
- "Una petita joia teatral impecablement resolta." Sceneweb.fr
- "Cinisme amb gust britànic per a un pacte fàustic." Diego Vincenti, Il Giorno

Traducció i adaptació

El text ha estat traduït al català i adaptat per Nan Vidal. En tractar-se d'una obra anglesa hi havia moltes referències que l'allunyaven de la nostra realitat. Per això es va decidir canviar els noms dels personatges: Jill, Ollie o Dee per noms d'aquí, com Jana, Rubén o Vidriola. A més, en la nostra adaptació, l'indret on té lloc l'acció podria ser qualsevol ciutat catalana mitjanament gran, tot i que no hi ha referències concretes. Estem segurs que acostar el text a referents propers als espectadors augmentarà l'impacte emocional i humorístic de la peça.

Un altre canvi que hem fet és afegir més temes musicals; a l'obra original els protagonistes canten una única cançó, mentre que a la nostra versió, es canten tres, entre els quals es troba "Fucking money, man", de Rosalía. També hem decidit escurçar la durada de l'obra original de gairebé dues hores a 90 minuts.

Proposta actoral

El Rubén i la Jana porten el pes de l'obra amb una breu intervenció al principi i al final d'un personatge extravagant, el senyor Vidriola, funcionari d'un departament de l'habitatge que ofereix cases "gratis" en barris abandonats a parelles disposades reformar-les. L'espectacle es construeix com una confessió dels protagonistes sobre el seu passat recent, amb un dispositiu escènic que busca confrontar el públic amb els dilemes morals que planteja l'obra.

Els dos actors protagonistes, a més d'interpretar el Rubén i la Jana, es desdoblen en altres personatges en l'escena d'una festa que fan per celebrar el primer aniversari del seu fill, en Biel. En aquesta escena hilarant, d'un ritme frenètic, els actors canvien constantment de pell, passant del seu personatge al dels convidats, per a la qual cosa es recolzaran en la gestualitat i el teatre físic.

Tot i que el personatge del senyor Vidriola apareix poca estona, té una presència escènica impactant ja que és ell qui proposa a la parella el pacte fàustic que engega el drama. Cal destacar també l'escena en què apareix una dona sense llar, interpretada pel mateix actor que fa de senyor Vidriola, escena que porta al límit el to satíric de l'obra.

Moviment i coreografia

La proposta escènica, seguint la línia de treball iniciada amb *Girls like that*, aposta per un teatre de text que integra el teatre físic i musical com a eines narratives. Mazorra serà el responsable del moviment i les coreografies. Els tres números musicals, interpretats en directe, funcionen com a punts de respir i d'expansió física. Les coreografies reforçaran el to tragicòmic que travessa tota la peça.

Escenografia i vestuari

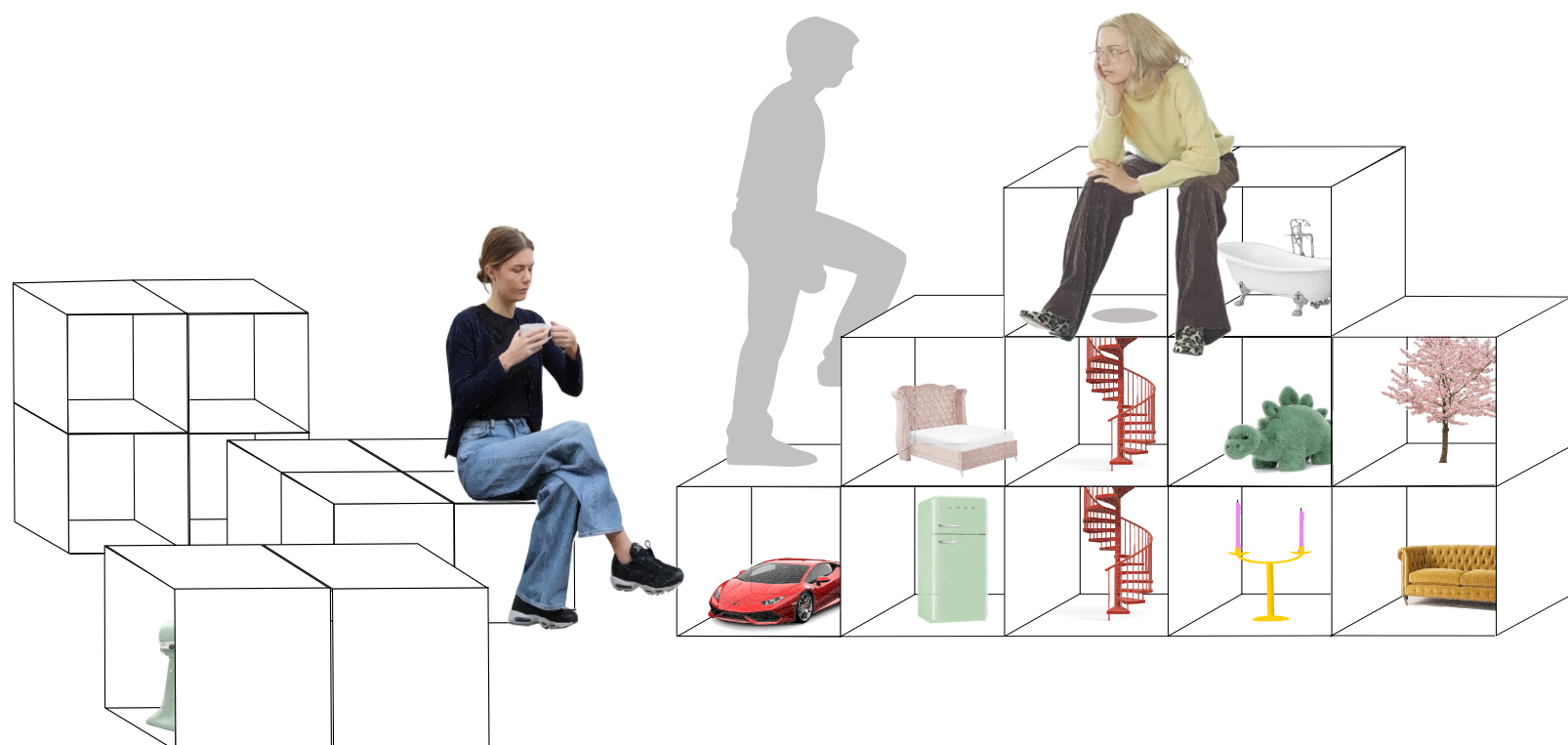
Nien Boots serà responsable de l'escenografia i el vestuari, tal com va fer a *Girls Like That*. La proposta escenogràfica opta per una estètica minimalista i simbòlica basada en cubs modulars blancs que es poden transformar en diferents espais o objectes. Aquests mòduls canvien de posició i generen diferents formes en funció de les situacions dramàtiques de l'obra, i són els propis actors qui s'encarreguen de moure'ls i recol·locar-los en l'espai escènic.

Aquests cubs estaran oberts per un costat i dins d'ells hi haurà elements simbòlics o maquetes representatives dels nous espais de luxe. Cada cop que es produeixi la transformació màgica d'un espai de la casa, els actors giraran el cub corresponent. Llavors s'il·luminarà l'interior del cub amb un llum led, mostrant al públic l'objecte que simbolitza el nou espai somiat. (Veure Annex Escenografia)

El vestuari aposta per caracteritzar els protagonistes com una parella d'estètica convencional. L'ús de la paleta de colors reforçarà l'aspecte simbòlic de la davallada moral dels personatges. L'escenografia estarà enllestida a principis de maig, per poder comptar amb ella durant el procés d'assajos.

Disseny de llums i espai sonor

El disseny de llums i de so jugarà un paper essencial en la construcció atmosfèrica de l'obra. Les transformacions de la casa s'acompanyaran d'un tractament lumínic que evoqui un imaginari de conte de fades mentre que els moments foscos de la història aniran acompanyats per ambients sonors inquietants. Atès que el cromatisme més present en l'escenografia serà el blanc, la il·luminació ens servirà per evocar els diferents entorns en què té lloc l'acció dramàtica.

Disseny de producció

Model de producció i viabilitat tècnica

Alimanyes Brillants és una producció de petit format amb equip artístic i tècnic confirmat, calendari d'assajos en marxa, residències previstes i finançament inicial assegurat. La proposta està pensada per a espais de proximitat, pel seu muntatge ràpid i amb una alta adaptabilitat tècnica i logística.

Partint de l'experiència acumulada durant la gira de Girls Like That (50 funcions), hem optimitzat el model de producció prioritzant una escenografia lleugera, modular i fàcil de transportar. Aquest plantejament permet reduir l'equip tècnic necessari per a gira a quatre o cinc persones, fet que disminueix costos estructurals i facilita l'adaptació a diferents espais escènics.

El rider tècnic serà concebut per ser flexible i adaptable a teatres de diverses dimensions. El rider de so requerirà un o dos micròfons de mà per als números musicals, ja que la companyia disposa de la seva microfonia. Aquesta autonomia tècnica afavoreix l'agilitat de muntatge i la sostenibilitat de la gira.

Equip i drets d'autor

El projecte compta amb equip artístic i tècnic confirmat i amb rols de producció definits en les àrees de direcció, interpretació, espai sonor, disseny tècnic, producció executiva, comunicació i distribució.

L'Associació Càlam ja ha tingut converses amb Artech Agency per confirmar la disponibilitat dels drets d'autor de Radiant Vermin. S'ha negociat la possibilitat d'adquirir els drets en català per a Catalunya, Comunitat Valenciana i Balears durant un any a partir de l'estrena en sala comercial.

Calendari d'assajos i residències

El projecte es troba actualment en una fase avançada de preparació. Ja s'han realitzat sis sessions intensives de treball de text i una lectura dramatitzada oberta al públic a l'entitat Clubdebats (22 de gener), que ha servit com a primera prova escènica i ens ha donat un primer retorn dels espectadors. El calendari d'assajos previst és el següent: 18-24 de maig / 25-31 de maig / 1-7 de juny / 8-15 de juny / Finals de juny: residència tècnica i tancament escènic

S'està tancant una residència artística a la Nau Ivanow per a bona part del procés d'assajos. Paral·lelament, hem tingut contactes amb l'Ateneu de la Colònia Güell (Teatre Fontova) perquè aculli l'altra part dels assajos i la residència tècnica. Com a contraprestació, s'hi oferirà una funció prèvia amb públic. Amb aquest calendari, l'espectacle podria estar acabat a finals de juny i preparat per iniciar temporada.

Estratègia d'exhibició prèvia a l'estrena

Abans de l'estrena oficial, es preveu realitzar algunes funcions prèvies en ateneus i centres culturals fora de Barcelona amb un doble objectiu: consolidar la posada en escena davant de públic i generar recorregut previ de l'espectacle.

Aquestes mostres permetran incorporar retorns d'espectadors i professionals del sector, reforçant la solidesa artística abans de l'estrena.

Finançament i sostenibilitat econòmica

L'Associació Càlam impulsa aquesta producció amb un model econòmic ajustat i sostenible. L'estructura artística —tres intèrprets, amb un tercer personatge de presència escènica reduïda— permet optimitzar costos sense comprometre la qualitat escènica. Alguns membres de l'equip assumeixen també funcions complementàries dins del projecte (ajudantia de direcció, espai sonor, etc.), fet que racionalitza recursos. Actualment, l'associació pot assumir una aportació directa de 5.500 € per a la fase de preproducció. Paral·lelament, es farà una campanya de micromecenatge d'uns 4.000 €, basada en la prevenda d'entrades i en la xarxa de públic jove generada durant la gira de Girls Like That. El projecte compta també amb el suport econòmic de Clubdebats.

L'espectacle s'acompanyarà d'un dossier didàctic per a secundària que, seguint la metodologia de l'educació no-formal, abordarà:

- a) Una lectura crítica de la lògica hipercapitalista i els seus efectes sobre els valors de cohesió social.
- b) Els processos de deshumanització lligats a idearis antidemocràtics i la construcció simbòlica de l'altre com a amenaça.

Pressupost de preproducció (resum)

- Drets d'autor: 1.000 €
- Intèrprets (assajos): 2000 €
- Escenografia i vestuari: 1000 €
- Moviment i coreografia: 600 €
- Disseny de llum i espai sonor: 900 €
- **Total preproducció: 5.500 €**

Algunes partides (direcció, traducció, grafisme, producció i comunicació) s'assumeixen com a aportació en espècie per part de membres de la companyia.

Perspectiva de gènere, sostenibilitat, accessibilitat i cures dins el procés creatiu

El projecte Alimanyes brillants entén la responsabilitat social de la creació escènica com una manera de treballar i prendre decisions dins del procés de creació artística.

Pel que fa a la perspectiva de gènere, la companyia Càlam continua explorant una línia de treball que interpel·li el públic posant-lo davant de mecanismes de control social que sovint assumim ja sigui per conformisme, por o interès.

A nivell de procés creatiu, es fomenta un espai de treball col·laboratiu obert a les aportacions dels membres de l'equip.

En relació amb la sostenibilitat, el projecte s'ha concebut des de l'inici amb criteris de producció responsables: escenografia modular, lleugera i reutilitzable; materials transportables que redueixen la petjada logística; equip tècnic i artístic reduït; i un espectacle pensat per girar amb facilitat per diferents espais escènics.

Pel que fa a l'accessibilitat, el projecte aposta per fer funcions prèvies fora dels circuits centrals per arribar a nous públics. D'altra banda, volem que la proposta escènica potencii el contacte amb l'audiència adulta i jove, per a la qual cosa es crearan materials didàctics per a secundària i es fomentaran els col·loquis post-funció.

FITXA TÈCNICA

Títol: Alimanyes brillants (Radiant vermin)

Autor: Philip Ridley

Traductor: Nan Vidal

Durada: 90 minuts

Idioma: Català

Espai escènic: 6 metres d'ample per 6 metres de fons

Temps de muntatge: 3 hores

Temps de desmuntatge: 1 hora

FITXA ARTÍSTICA

Actors: Tomás Montoya, Marta Niell i Carles Solsona

Traducció i direcció : Nan Vidal

Ajudant de direcció: Carles Solsona

Direcció de moviment: Mazorra

Escenografia, vestuari i grafisme: Nien Boots

Espai sonor i disseny de llums: Gerard Bosch

Distribució: Cristina Ferrer

Producció, comunicació i material didàctic: Associació Càlam

Currículums equip “Alimany Brillants”

Marta Niell (actriu)

Graduada a l'ESAD de l'Institut del Teatre de Barcelona i, en acabar, rep formació musical a l'Escola de Música del Taller de Músics. Més endavant continua formant-se en escoles i amb creadores com Pablo Messiez, Irene Moray, Elena Baliarda o Vicenta Ndongo. Ha treballat en espectacles com Girls Like That de Càlam, El Sexe dels Àngels (2023, dir: Guillem Sánchez Garcia), Il Trittico (2022, dir: Lotte de Beer / Anna Ponces, Gran Teatre del Liceu), Quan deixi de ploure (2019, dir: Andrea Bel) Croades (2018, dir: Jordi Vilà, El Maldà); Qüestió d'Honor (2018, dir: Antonio Morcillo, Festival RBLs), Hamlet (2017, dir: Ramon Vila), El Joc de les Preguntes (2017, dir: Ernesto Collado). Com a cantant, ha treballat a el Gran Tonino Piano Club (2024, Barcelona) i ha actuat a festivals com al Festival de Jazz Costa Brava amb Clara Luna, l'Energia Big Band (2023) i al Festival Flors i Violes (2024, 2018 i 2017). També a l'espectacle PopRock Hits (2019, Caixafòrum Barcelona).

Tomás Montoya (actor)

Es gradua en interpretació a La Casona (Barcelona) amb Fernando Grifell i Montse Móstones, i amplia la seva formació amb Isabel Úbeda (Odin Teatret), Javier Galitó-Cava (Tècnica Meisner), Àlex Navarro i Caroline Dream (clown), Numancia Rojas (narració oral) i Serge Wilfart (cant). Inicia la seva trajectòria professional amb Via Moria a El día de la Gloria Ha Llegado, i continua treballant a Mono BCN amb Prisma Teatre. Posteriorment s'incorpora a la companyia de titelles Bonecos de Madeira, on interpreta Payasos i Crimen en el Teatro al Cafè-Teatre Llantiol.

Participa en la inauguració del Festival TNT amb Cogito ergo Punk i forma part de Teatro Visceral en La Celestina i El Lazarillo de Tormes. També intervé a System Errors amb el Col·lectiu Töpalante i s'uneix a Titerearte, amb qui estrena Carbassa al Versus Teatre. Més endavant s'incorpora a Cianur Teatre, participant en l'espectacle El Fill Vermell.

En l'àmbit del microteatre treballa a Con papel de fumar amb la companyia Esto No Es Shakespeare.

Des del 2024 és actor a Orthemis Orchestra, on interpreta Concerto a Tempo d'Umor i Desconcerto, amb més de 40 funcions realitzades a Espanya, França i els Països Baixos. Actualment combina la feina en escena amb tasques de producció i distribució d'espectacles d'arts escèniques.

Carles Solsona (actor, ajudant de direcció, espai sonor)

Actor, director i dramaturg. Diplomant en interpretació al Col·legi del Teatre. L'any 2015, crea la companyia TEATR3S, on debuta com autor i director amb Otra Extraña Pareja (Teatre Llantiol), Histórias Históricas (Espai Maragall), Las Luchadoras (Metropol) i La reina de Gracia (Atrium Viladecans), un monòleg de temàtica trans, que els portarà a col·laborar amb associacions com Generem i Enfemme. Signa també les micropeces Retornats (espai Poètic), Distàncies (eMaragall) i Quiero ser Tarantino. Dirigeix Frida Kahlo, Viva la vida, d'Humberto Robles, un monòleg on es narra la soferta vida de la pintora mexicana, que els portarà durant el 2016 a fer gira per Catalunya, Espanya i Amèrica, i a fer tres temporades a la sala Fènix de Barcelona (2017/19). És codirector de Girls like that, de la Cia Càlam i un dels membres fundadors del Laboratori Peripècies (sala Beckett).

Nien Boots (escenografia, vestuari i grafisme)

Artista Visual formada a l'Escola Massana. Nien s'ha especialitzat en l'art comunitari, ella usa l'art com a eina per establir un diàleg o un debat social que generi també vincles comunitaris. Treballa amb persones joves en risc d'exclusió i també amb col·lectius de l'àmbit de la salut mental. La seva obra artística comunitària ha tingut impacte a indrets com Elx, Leyden, Barcelona i especialment a Sant Boi de Llobregat, on ha participat activament en les darreres cinc exposicions del col·lectiu d'artistes LAC, vinculats al Centre d'Art Can Castells. La seva obra s'ha pogut veure a l'exposició Imaginarios Multiespecies (La Capella) i Després del Vendaval (Centre d'Art Santa Mònica), que es pot veure fins el gener del 2025. Com a directora d'art ha treballat en projectes audiovisuals com videoclips, documentals, curtmetratges i la minisèrie de ficció educativa Equipo Alfa per a l'Editorial Zanichelli. Va fer l'escenografia, el vestuari i el grafisme de Girls like that, de la Cia Càlam.

Nan Vidal (traducció, producció executiva i direcció)

Autor, traductor i director. Ha dirigit els documentals Persones (BTV), Glocal Voices (BTV), Endeutats, sota la teranyina (Quepo). Com a membre de l'Associació Càlam, ha participat en la creació dels audiovisuals Freak love i Al, the ogre. També ha fet la direcció d'actors de la minisèrie Equipo Alfa per a l'editorial italiana Zanichelli. Ha coescrit i dirigit System Errors (Porta 4) i és l'autor de les obres Eros al divan (Àreatangent), Silicona (Assajar és de covards), L'hora del pati i Ciutadà Kohlhaas. Ha traduït al català les obres Noies d'aquestes (Girls Like That), d'Evan Placey, Les bones maneres (The Niceties) d'Eleanor Burgess i Alimanyes brillants (Radiant vermin) de Philip Ridley. Va participar en la creació de Desig Jam, dirigit per Neil Labutte (Espai Brossa). Des del 2018 participa al laboratori de Peripècies, liderat per Sergi Belbel. Ha codirigit i coproduït Girls like That (2022) de la Cia Càlam.

Mazorra (moviment i coreografia)

Va formar part de la companyia Joglars des de l'estiu del 2016 fins al 2021. La seva trajectòria comença el 2006 destacant la seva participació com a actor en Sexo, sexo, sexo. El musical, La Mujer de Bronce i El Monseñor de los anillos (premi a Millor Actor). Com a director compta amb diverses posades en escena entre les quals destaquen Fiat! (2008); Máés (2009); La niña que riega la albahaca y el príncipe preguntón (Premi a millor obra. 2009); La estatua de Maderno; Intermitentes (Selecció oficial a El Puente 14, Costa Rica 2014; Al Festival Sumar a Còrdova, Argentina 2015 i nominada a millor obra de teatre pel Talent Madrid 2016, Madrid, 2016); Sigue tus sueños, amb la companyia de teatre de centre de Don Bosco a Nova York. Com a productor ha participat a Al calor de Lorca (2014), Ese lugar donde nadie escucha (2015). Ha fet la direcció de moviment de La reina de gracia (2018), Girls like that, de la cia Càlam (2022) i Amor, mort, fjord, de Rosa Molina (2024). Ha cocreat el monòleg Migrante, que també va interpretar (2018) i és l'autor i interpret de Quería ser maricón, pero nací Sudaca (2024).

Gerard Bosch (disseny de llum i espai sonor)

Com a actor ha participat en espectacles com "Granotes" o "Set segons" i com a músic en l'obra "Quan arribi la tardor". A partir del 2023 comença a desenvolupar la seva tasca com a tècnic de llums i de so en espectacles com "Boja" o "Girls Like that". Recentment s'ha fet càrrec del disseny de llums i d'espai sonor de l'espectacle "Fucking Blue" de Mazorra.

Cristina Ferrer (distribució)

Ha vist néixer espectacles com “Els meus poetes”, dirigit per Jordi Bosch i protagonitzat per Emma Vilarasau; “Pep Talk”, d’Alberto Ramos, dirigit per Iban Beltran; “Maggy & Maggie”, dirigit per Cristina Gàmitz; “Medea Material Medea” de Heiner Müller, dirigida per Robert Torres; “Camargate”, escrit i dirigit per Jorge Yamam ; “Fusells”, adaptat i dirigit per Daniel J. Meyer; “Abans”, dirigit per Daniel J. Meyer; “Exacte, el món com no és” escrit i dirigit per Lara Sendim; “Entre Relatos” de Donald Margulies i dirigit per Hans Richter; “NINE, les dones de Guido Contini”, adaptació i direcció de David Pintó; “Distància”, escrit i dirigit per Roger Torns, “Mistela Candela i Sarsuela” de la Cia Epidèmia Teatre; “Girls Like That” de la Cia Càlam, “Adéu Jane!”, escrita i dirigida per la Clara Moraleda; “Dirrrty Boys” (5 premis Butaca); “BOJA” escrita i interpretada per Mariona Esplugues. En espectacles familiars col·labora amb la Companyia T-Gràcia, creada per l’Albert Gràcia. Conjuntament han treballat en “El Gran Llibre Màgic”, “Berta la Caputxeta Vermella”, “L’Aneguet lleig, un viatge interactiu”, “El Llop i les set cabretes” “La Rateta Presumida, centre estètic” i “Elti, el Superheroi Ecològic”.

Càlam (comunicació, producció)

Càlam. Art, Educació, Sostenibilitat és una associació cultural sense ànim de lucre fundada a Barcelona el 2016, que s’ha consolidat com a plataforma per al desenvolupament de projectes educatius i artístics. Càlam catalitza projectes d’investigació i producció en el camp les arts visuals i escèniques en el context local i internacional, incidint en el paper de l’art en la societat. Des del 2016 Càlam ha realitzat molts projectes d’intercanvis internacional amb joves, fent servir l’art comunitari com a eina de treball. En l’àmbit teatral inicia la seva activitat el 2022 amb l’obra Girls like that, nominada als Butaca com a millor obra de petit format.

